

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za pijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravištvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

O položnji stvarij na iztoku

prinaša „Pol. Corr.“ po telegrafu v soboto sledeče poročilo: V oficijoznih razgovorih mej pooblaščenca eyropskih vlad in mej turškimi ministri nij še nobenega zblizenja. Turčija se zmirom brani tudi le govoriti o konferenčnem programu, da si ve, da je omehčan in prenarajen bil; nasproti pa nečejo pooblaščenca govoriti o turških nasprotnih predlogih. Če se ne posreči, porto na drugo misel spraviti, potem je še vprašanje, ali bode sploh še kakova seja konference ali ne bode nobene, ali pa bodo v zadnjem seji velevlasti govorile porti svojo poslednjo besedo.

Drug telegram v „Agence Havas“ poroča podobno in upa, da bode v ponedeljek (ko to pišemo) nova seja konference. Tedaj baš sedaj-le se morda odločuje ali se je odločilo. Verjetneje se nam po vsem zdi, da bode porta ostala trmasta in bode odbila humanitarne terjatve, stavljene od Rusije in podpirane od druge Evrope. „N. Fr. Pr.“ od sobote uže poroča to kot gotova stvar. Potem ruski poslanik zapusti Carigrad, za njim gredo i drugi, in potlej ima ruska vojska teško delo nastopiti in sovražnikom Slovanstva dokazati, da so lažniki in klevetniki, če poročajo o njej, da nij pripravljena, da je toliko pomanjkljivega in trhlega v njej.

Odhod turkomilih magjarskih študentov v Carigrad.

V Trstu 6. decembra. [Izv. dop.]

Kateri čitatelj „Slov. Naroda“ se ne spominja, koliko ropota so bili napravili od strastnega sovraštva proti Slovanom zaslepljeni ma-

djarski študentje na vseučilišči v Pešti? V očitnih demonstracijah so kazali svojo udanost turškim krvoločnikom. Onikrat so bili tudi sklenili neko glasovito sabljo podariti turškemu vojskovodju Abdul-Kerimu, blizu najsrečnejšemu morilcu onih Slovanov, ki so se uprli svojim tlačiteljem. Zastonj so remonstrirali slovanski vseučiliščniki v Zagrebu, Pragi, Dunaji! Zastonj so jih svarili in zasramovali po poslanicah in telegramih vseučiliščniki raznih ruskih vseučilišč! Zastonj so se bili oglasili nemški vseučiliščniki v Berlinu, Heidelbergu, Jeni, Hali in na drugih vseučiliščih nemških ter jih v očitnih sklepih in po telegramih opominjali nespodobnega, surovega njih postopanja; spominjali so jih brez uspeha na pretekla stoletja, ko so krvoločni pradedje sedanjih nič manj krvoločnih Turkov po madjarski zemlji divjali in razsajali kot divje zveri. Zastonj je ves olikan svet protestiral zoper izreke zaslepljenih Madjarov, češ da je Turčija blažena država in da so Turki krvoločni morilci Slovanov, pravi zastopniki olikanosti in državne svobode v smislu 19. stoletja! Narodna strast madjarska, slepo sovraštvo proti vsemu, kar je slovanskega, je bila hujša, silnejša kot vse priče, katere nam zgodovina ponuja. Držali so se svojega sramotilnega sklepa ter nekje v orožarnici nekega madjarskega velikaša mej staro šaro našli staro sabljo, ki jo je blezo pred par stoletji izgubil neki turški paša v krvavej vojski, ki je bila osvobodila ogersko kraljestvo turškega jarma. To sabljo so neki izbrusili in olepšali madjarski študentje ter jo sklenili pokloniti slovano-moritelju Turku Abdul Kerimu.

Da bi mu jo častno izročili, izbrali so veliko deputacijo, ki se ima podati v Carigrad. 4. dne t. m. je bila ta deputacija, ki šteje celih 25 glav, odšla iz Pešte ter se je 5. t. m. zvečer pripeljala k nam v Trst. Le škoda, da razen nekoliko malega ljudij, nij nikdo v Trstu vedel za njih dohod! Tržačanje bi jih bili sprejeli, kot se spodobi takim zastopnikom in slaviteljem naobraženosti sedanjega stoletja.

Denes po polu dne ob dveh so se imeli odpeljati z Lloydovim parobrodom, „Ceres“ imenovanim, naravnost v Carigrad.

Ko se je glas o tem raznesel po tržaškem mestu, drli so vsi, ki so slišali o nesramnej magjarske deputaciji na „moló Giuseppino“. Magjare je bil moral prej ko ne kdo posvariti, da so bili tako zgodaj prišli na parobrod, ki je imel točno ob dveh odriniti. Sreča njih, ker ne vem, kako bi se jim bilo godilo, ko bi se bili le malo dalje mudili v gostilnici. Prej ko ne v hlačah skrite sablje ne bi bili prinesli na parobrod, kajti razkačena množica, ki se je bila le malo prepozno zbrala, bi jo bila vzela in vtopila na dnu morja. Prej ko ne, bi bili tudi oprali marsikakega Magjara, da bi se mu bila nekoliko bolje svetila magjarska olikanost.

Sreča njibova, pravim, da so bili prišli tako rano na parobrod. Vendar jim je zbrano občinstvo očitno pokazalo, kako misli o njih potovanji v Carigrad. Sikalo jim je, zvižgalo in brlizgalo, ter jih kričaje psovalo z grdimi izrazi. Nikdo pa naj ne misli, da je tržaška druhal očitno protestirala zoper magjarsko budalost. Zbrano občinstvo je obsegalo skoro izključljivo le lično gospodo. Zbrani so

Listek.

Prizigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Tretje poglavje.

(Dalje.)

True nij čakal, da bi še več slišal. Ženski nij bil vajen in hudobna ženska mu je bila najstrahovitejša stvar na svetu. Nanine plameče oči in preteča nje postava so dovoljno oznanovali bodoči vihar, in moder kot je bil hitel je proč, predno se je vnel nad njegovo glavo.

Ko je prišel ven, nehala je Jerica jokati ter je milo ozirala se v njega.

„No,“ rekel je, „pravi, da se ne smeš vrniti.“

„Oj, kako me to veseli“, odvrnila je Jerica.

„Kam pa češ iti?“

„Ne vem. Morebiti vas spremim ter gledam, kako bode te prizigali svetilnice.“

„Kje pa boš nocoj to noč spavala?“

„Tega ne vem. Oj, hiše nemam. Spavala bom na prostem, kjer bodem videla zvezde. Temote ne ljubim. Pa mrzlo bo, ali ne?“

„Za milost! Zmrznilo bodeš, dete.“

„No, kaj bi pa bilo potem iz mene?“

„To ve le sam Bog.“

True je gledal Jerico poln začudenja in ves v zadregi. Poznal nij otrok ter se je čudil njenej prostosrčnosti. V tej mrzli noči je nij mogel pustiti zunaj; a vedel je komaj, kaj bi počel z njo, ko bi jo peljal domov, ker bil je neoženjen in reven. A nov hud kašelj ga je precej napeljal z njo vsaj za eno noč deliti svoje bivališče, svoje ognjišče in hrano. Prijel jo je za roko ter jej rekel: „Pojdi z menoj,“ in Jerica je šla zaupljivo poleg njega, ter ga še prašala nij kam.

True je imel še dvanajst svetilnic prizgati, preden sta prišla do konca ulice, kjer se je nehala njegovo opravilo. Jerica je gle-

dala, kako je prizigal vsako svetilnico, in sicer gledala ga je tako pazno, kot bi bil to edini nje namen, da je pri njem; ko sta prišla konec ulice ter sta neprestano dalje šla, prašala je še le, kam da gresta.

„Domov,“ odvrnil je Trueman.

„In jaz grem z vami?“ prašala je Jerica.

„Da,“ rekel je True, „in tu sva.“

Odprl je mala vratica tik tlaka. Vrata so peljala v majheno in kaj ozko dvorišče, ki je držalo poleg lepe hiše z dvema nadstropjema. True je bival v zadnji strani hiše. Prekoračila sta tedaj dvorišče, šla mimo raznih oken in glavnega vhoda ter naravnost k majhenim durim v zadnjem kotu, katere je True odprl ter z njo vstopil. Jerica se je mraza tresla. Njene bose nožice so bile popolnem plave, ker je tako daleč šla po tlaku. V sobi, v katero sta prišla, je bila sicer peč, a ognja nij bilo v njej.

Soba je bila velika, ter se jej je videla jako prijetna za bivališče, če prav je bilo zelo mrzlo v njej. True je nagloma odložil lestvico

bili Grki, po večjem pa Italijani in Slovani. Vsi ti so na raznovrstne načine izrazovali svojo razsrjenost, zvižgali so Magjarom in brlizgali, psovali jih svinje, morilce, bedake, prijatelje turških krvočelnikov itd. Na ladijo, kjer jih je večina stala na prvem oddelku, so ljudje metali blato, gnjile pomaranče in z nesnago napolnene limone. To je bil vriš in kriš!

Po straneh pa so stale druge ladije, na katerih so mornarji trobili na rogove in tako izrazovali svojo nejevoljnost z magjarskimi napetneži. Zbrani varuhi javne varnosti so sicer debelo gledali, a pravega uzroka vendar niso našli, da bi bili razgnali zbrano občinstvo. — Kapitanu parobrodskemu se je silno mudilo, in zadnji čas je bil, — ker ne vem kaj bi se bilo lahko zgodilo, ko bi se občinstvo še bolj pomnožilo in razgrela. Ura še nij odbila dve in uže je plaval mogočni parobrod z Magjari in se staro sabljo proti Carigradu.

Magjari pa so se lahko prepričali, da je njih bedasto postopanje razburilo vse tržaško prebivalstvo. Le dobro naj si zapomnijo, kako smo se poslovili od njih. Kolo osode se sedanjemu času nagloma obrača. Tudi za magjarsko oholost napači dan povračila!

Ali naše slovenske šole kaj napredujejo?

Pod tem naslovom piše „Slov. učitelj“: „O posebnih prilikah, o važnih časih je treba spregovoriti tehtnejšo besedo. Taki časi so sklep in pričetek enoletne dobe, in taka imenitnejša beseda bi bila pogovor o napredku ali nenapredku naših slovenskih narodnih šol, za katere se zanimamo v prvi vrsti mi učitelji, a v drugi vso slovensko občinstvo, ki mora šoli svojo mladino izročevati. Na navedeno vprašanje se ne more s kratkim „da“ ali „ne“ odgovoriti; kajti trditev, kakor tudi zanikanje bi bilo težko zagovarjati in še bi se navedenim dokazom morda verjeti ne hotelo, zlasti tedaj ne, ako bi kar optimistično „da“ rekli. — Napredovale bi naše slovenske šole tedaj, ako bi se vedno bolj in bolj trudile, da vstrežajo svojemu namenu; namen njih pa ne more drug biti, nego ta, pripravljati našo slovensko mladino na njen poznejši poklic in stan, — to

prizigalnik itd. v bližnji klanici, ter je prinesel naročje drv in je zakuril peč. Črez malo minut je svetlo gorelo in sapa se je ogrela. Primaknil je k ognju star lesen stol, razgrnil čreznj star svoj kosmat plašč, vzdignil Jerico ter jo polagoma posadil na mehki sedež. Potem je pripravil večerjo; kajti True je bil samec, ter vaju vse sam storiti. Ko je bil za Jerico pripravil velik kozarec mleka z obilim sladkorjem, vzel je hleb kruha z majhne omare, odrezal ga je velik kos, ter jo je silil naj jé in pije kolikor jej se poljubi. Prav namreč je sodil, sklepaje po njenem obrazu, da nij zmirom tako dobro živela. In nje očitna radost nad najboljšo gostijo, s katero se je kdaj koli gostovala, izbujala mu je toliko zadovoljnost, da je sam pozabil jesti, ampak sedel je poleg nje in jo silno ljubeznjivo opazoval; to je spričevalo, da Jerica nij bila brez otroškega nezmotljivega nagona, ko jej se je True pri svojem opraviu dolgo predno je ž njo govoril, zdel prijatelj vsakemu človeku in celo prijatelj najbolj zapuščenemu majhenemu deklju na svetu.

Trueman Flint je bil rojen in odgojen v

je večinoma stan slovenskega kmeta. Prejšnje šole so se na zadeve in potrebščine slovenskega kmeta malo ozirale; glavne šole po Slovenskem tega s svojo edino nemščino nijso storile. Kako so pa sedanje šole osnovane? Po sedanjih učnih načrtih se ima pa narodna šola na vse človeku koristne znanosti ozirati; po njih nij več eden edin predmet privilegiran nauk narodne šole; se ve, da nemščina ima pod nekaterimi vladnimi pedagogi in nedomoljubnimi učitelji, ki zaslužijo naslov „afterpedagoga“ veliko prednost, posebno po Koroškem, nekoliko po Štajerskem in po kranjskih čveterorazrednicah. Drugim predmetom se je vsaj enakopravnost dati hotela, — a dala se nij. To jo uzrok, da naše šole tako ne napredujejo, kakor bi bilo želeli. Naše šole nijso osnovane na čisto narodni podlogi, kakor so nemške, francoske in šole drugih narodov. Po Slovenskem je samo nekoliko enorazrednic, in to skoro le na Kranjskem čisto oproščenih tujega predmeta t. j. nemščine. To je po naših mislih prvi kainen, nad katerim se napredek naših šol spodtika. Nepristranski nadzorniki bi pri dveh enako urejenih šolah pod enakimi okoliščinami opazili v oni šoli, kjer nič nemščine nij, sigurno večji splošni napredek, nego pa v šoli, kjer potrat (ne porabi) učitelj z nemščino po kake 3 do 4 ure na teden. To narodnostno vprašanje naše bilo je uže večkrat preresetano; zato se nečemo pri tem dalje muditi. Domoljubnemu slovenskemu učitelju nemščina itak še nikoli nij bila smoter slovenske šole. — Uže popred smo mimogrede opomnili, da se vsem koristnim naukom narodne šole nij odmerilo enako prostora in časa. To velja 1. gledé slovenščine, kar smo negativno dokazali pri pogovoru o nemščini, 2. pa glede prirodnoznanstva.

Temu predmetu, ki bi moral imeti prvo mesto v vseh naših šolah, ki so skoro izključljivo namenjene le kmetski mladini, odločeno je po vseh načrtih primeroma najmanj časa. Naj čitatelji izvolijo pogledati — pa vsaj to vsak učitelj za svoj razred dobro vé — v učne načrte, pa se bodo prepričali o naši trditvi; kajti več nego 2 uri na teden nijste v nobeni naših dežel, v nobeni šoli in nobenem razredu temu preimenitnemu nauku odločeni. Zdaj pa vas vprašam, koliko je mo-

New-Hampshirei; a s petnajstim letom je izgubil stariše, ter je sirota šel v Boston, kjer se je mnogo let preživil s tem, kar se mu je ravno ponudilo. Bil je v raznih dobah raznašalec časnikov, fijakar ali voznik, težak, drvar, s kratka, opravljal je vse; zmirom pa je bil pošten, spreten in dobrovoljen, tako, da je bil povsodi na dobrem glasu in mnogo let pri istem delu. Predno je prišel v službo, v katerej smo ga našli, bil je nekaj časa nosač v veliki trgovski hiši, katere lastnik je bil bogat in blagosrčen trgovec. Ko je nekega dne odpravljal neke težke zaboje, padla mu je po nesreči ena izmej njih na prsa, ter ga je hudo poškodila. Nekaj časa nikdo nij mislil, da bode po tej nesreči okreval; ko se mu je jelo boljšati, zboljševalo se mu je zdravje le tako polagoma, da je minolo celo leto, predno se je zopet mogel lotiti kakega dela. Ta bolezen mu je požrla v mnogo letih prihranjeni denar, vendar njegov zadnji gospodar ga nij pustil priti v nobeno stisko, temveč skrbel mu je za izvrstnega zdravnika in za dobro hrano.

(Dalje p. b.)

goč učitelju v 2 urah na teden naučiti? Ali naj obravnava živalstvo, rastlinstvo ali rudništvo? Ali pa naj se ozira na fiziko ali kemijo? Ali pa naj vzame samo nekoliko iz oddelkov kmetijstva, iz živinoreje, poljedeljstva, sadje-reje itd.?

Lehko je prevideti, da morejo naše šole le tedaj veliko koristiti, torej napredovati, ako še mladina kaj o kmetijstvu nauči, ali boljše, ako se v onih naukih dobro izuri, ki se podlaga umnemu gospodarstvu in kmetijstvu. Toda dokler ste prirodznanskim predmetom odločeni samo po 2 uri na teden ali še menj, tako dolgo ne moremo govoriti o zadostni koristi ali o zadostnem napredku naših šol.

Po našem mnenju naj bi bila pri prihodnjih deželnih učiteljskih konferencah prva skrb za pravi napredek vnetih učiteljev ta, da na to delajo, da se prirodznanskemu nauku odloči dosta večje število ur, nego po sedanjih načrtih. V ta namen naj se odtrga drugim predmetom nekoliko ur; po štajerskih načrtih bode menda risanju najložje nekaj ur odtegniti. Utegne nam morda kdo ugovarjati s tem, da se za prirodznanske predmete imajo brigati kmetijski nadaljevalni tečajji. Res je; pitam pak, koliko tacih tečajev imamo po Slovenskem in koliko časa bodo ti tečajji trajali, ako se samo prostovojno osnujejo. Na Goriškem se o njih ustanovitvi posvetujejo še le. Ako se vpeljejo tako, da bodo obligatni za učitelje in za učence, in ako bode učitelj zato nekoliko odškodovan, da bode imel večje veselje, potem utegnejo imeti nekoliko vspeha. Na Kranjskem se bodo težko vpeljati dali, kajti poleg vsakdanje in nedeljske (ali ponavljevalne) šole bodo kranjski učitelji komaj dosta časa in volje imeli, skrbeti še za kmetijske tečaje — in to morda brezplačno še. Na Štajerskem so zelo priporočevali take tečaje in predno so jih učitelji prav vpeljali, dajali so jim nagrade. A potem, ko so bili nekateri tečajji v življenje obujeni, brigal se nihče več zanje nij. Od tod menda pride, da sedaj na Štajerskem teh tečajev zopet več nij. Torej v tej zadevi ne moremo o napredku govoriti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. januarja.

Dunajski list poroča, da takozvani „dvorni krogi“ po nekom poskušajo Čehje pregovoriti, naj bi v državni zbor stopili ter da v tem smislu delujejo na grofa Thuna. Ob enem se baje od iste strani poskuša vplivati na del ustavoverne stranke, da bi se udala spravi s Čehi.

Vnanje države.

Srbski knez je narodno skupščino sklical na 11. t. m. ob enem pa na šest mesecev odložil. Torej je cela stvar le formalna, da se črkam ustave zadostuje. Čas sedanji pa v Srbiji res nij za javno zborovanje. — Černjajev se vrne v Srbijo. — Kladova se utrjuje. — Srbski in turški vojni ujetniki se bodo izmenjali.

Bulgarski odbori bodo baje precej, kadar ruska vojska prestopi mejo, proglasili velikega kneza Nikolaja za bulgarskega kralja.

Rumunski senat je imel 4. t. m. jedno dnevno in jedno ponočno sejo, v kateri je sledečo mocijo s 27 glasi proti 12 sprejel in potrdil: Senat hoče, da se vse pravice Rumunije, katere so po pariškej pogodbi priznane in garantirane, kakor tudi vsi politični akti, ki so se vsled suverenitete te dežele vršili, priznajo in neoskrunjeni ostanajo. — To se pravi: Rumuni bi bili radi neutralna država, kakor Belgija in Švajca, da bi vse druge države za nje mir vzdržavale.

Na **Grškem** vlada baje neizmerno razburjenje, vsled poročil iz Carigrada. Pod vodstvom direktorja narodne banke grške se je osnoval „odbor narodne brambe,“ ki bode podpiral vstaše grške proti Turkom, zahtevaje za Grke iste pravice, karere Rusija za Slavjane terjaja.

Dopisi.

Iz Kamnika 4. jan. [Izv. dopis.]

Naša čitalnica je napravila na starega leta večer veselico, katera nikakor ne zaostaja za drugimi, katere smo imeli minulo leto. Bila je primerno še dosti dobro obiskana. Tudi nekaj tujcev se je je udeležilo, ker je bil tudi neudom vstop dovoljen. Vspeh je bil sijajen. Boljšega se skoro nij moglo pričakovati, posebno še ker so sodelovale čisto domače moči brez vsake pomoči od drugod. Program, čegar posamezne točke so se z veliko natančnostjo izpeljale, bil je dokaj zanimiv. Prva točka bil je Hajdrihov četverospjev: „V tihi noči“. Ta krasna pesen, katera se je uže marsikje drugod pela in povsodi le priznanja in pohvale pridobila si, naredila je tudi na naše občinstvo globok vtis. Naši gg. pevci izpeljali so jo gladko, za kar se jim je občinstvo z burnim ploskanjem zahvalilo. Nato se je igralo na instrument, kateri je Kamničanom, kakor se zdi, jako priljubljen. Na citre namreč sta igrala gosp. in gospica O. Umlauftova dokaj teško kompozicijo „Mlada kri“, za dvoje citre. Izvršila sta pa svojo nalogo prav dobro; zato sta prejela obilno pohvalo. Zatem nastopiti obe gospici O. ter nas razveseliti z igranjem na glasovir. Igrali sti: Strauss, „Vesel po celem svetu“, za štiri roke na glasoviru. Obe gospici sti z veliko spretnostjo rešili svojo nalogo in sti bili pohvaljeni. Po tej točki predstavljala se je ena šaloigra, kar je navadno pri vsakej veselici v naši čitalnici, kajti videti je, da šaloigre najbolje ugajajo našim veselim in šaljivim meščanom. Predstavljalo se je: „Ena suknja pa štiri roke“, šaloigra v enem dejanji. Čeravno so naši gg. diletantje prevzeli svoje naloge, sme se reči, še le „ob enajsti uri“, vendar so se trudili, da so igrali brez izpodtike. Kupleti, ki jih je vmes pel g. Fr. O., bili so dovtipni in času primerni. Po predstavi bil je ples, ki se je plesal noter do družega leta. Trajal je namreč do treh po polu noči. Tako smemo reči, da smo prav pri dobri volji staro leto končali in novo začeli.

Naj bi tudi v novem letu napredovala naša čitalnica, naj bi obrodila mnogo sadu, naj bi se ji posrečilo, da izpolni svojo težko, pa lepo nalogo! Naj bi budila z dobrim vpehom narodno zavest pri naših meščanih! Naj bi pa imela tudi mnogo za narodno reč navdušenih in požrtvovalnih udov! Ker sem uže to omenil, ne morem si kaj, da ne bi h koncu izrekel v imenu vseh čitalniških udov prisrčno zahvalo obema gospodoma O. za njihov trud in neprestano delavnost v prid naše čitalnice.

Iz Dunaja 5. jan. [Izv. dop.] Barometer v vnanjeh politiki je nekaj časa sem zelo spremenljiv. Ako je nekaj dnij kazal manje težkote zraka, se je politično ozračje pred kratkem toliko, izpremenilo, ka se vsak čas pričakuje nevihta s topov gromom iz rusko-turških pušk bliskom in strelami. Midhat-paša, ta neizmerno hvaljeni turški reformator, jedino upanje vseh evropskih turkofilov, pokazal je svoje roge i pogum, kojega ta državnik napram velevlastij zastopnikom pokazuje,

prevlekel je političen obzor s črnimi oblaki. Vsa Evropa radovedna pričakuje najnovjših poročil iz Carigrada. Mnogoteri državnik si bode oddahnil, ko se je v Carigradu izgovorila zadnja beseda po konferencah. V tako teškem ozračju težko je dihati.

Midhat-paša je pred dnevi izrekel važen stavek: Raji vojsko z vnanjo silo, nego revolucijo Moselmov. Ta stavek označuje ves položaj. Po svojej izdanej konstituciji, po religiji Mohamedovej je vsakako primoran velesil zastopnikom nasprotovati, povedati jim: ka se z ničemer ne strinja, kar bi bilo islamskemu carstvu le količkaj na sramoto in nečast. Je-li nij uže to nečast za „porto“, ka sede v prestolnici muselmanski vnanjih držav zastopniki odločevajoči bodočnost turškemu carstvu? Bezdvomno. Torej Midhat-paša je konsekventno ravnal, ako je vse odbil, kar je zoper čast turškega carstva, ako je sklepom carogradskih konferenčnih zastopnikov izjavil svoj odločilen: ne. Lord Salisbury, adjutant Ignatieva, kakor ga imenuje turška nesramnica dunajska, ima v kratkem odpotovati; isto tako Ignatiev, pred kojega palačo so Turki prouzročili malo revolto; trdi se da baš radi ljudskega punta hote zastopniki velesil zapustiti Carigrad. Lord Salisbury in Ignatiev, videča, ka z Midhat-pašo nij več mogoče pogoditi se, konferirala sta sè sultanom. Poskuševala sta Midhat-pašo izpodkopati, kar se jima nij zdelo težko, ker ste opazila, ka je več turških ministrov, ki so manj trdovratni proti konferenčnim predlogom nego Midhat-paša. Ali kakov odgovor je dobil Salisbury od sultana? „Kar sem se kot konstitucionalni vladar pravicam o osodi treh vstaških provinci jednostransko odločevati odpovedal, prekoračil bi okrog mojih oblastij, odgovarjati na takove predloge.“ In markis mu na to odgovori: Tako bode v slučaju vojske z Rusijo angleška primorana „porto“ prepustiti svojej osodi. Vsakako konstatiramo, da, dokler je Midhat-paša na krmilu, nij misliti na pogodenje Turške z Rusijo. Njegov odpust je „conditio sine qua non“ zato, da se sporazumljenje, akoravno le provizorično, doseže.

Ko se je Adbul-Hamidu nasvetovalo, naj da Midhat-paši odpust, in da se bode to mirno doseglo, odgovoril je: „Lehko je državnika izpodriniti in odpustiti, a kdo mi da družega jednako prebrisanega?“ Midhat-paša bode torej ostal na krmilu, in vojska Ruske s Turško je neizogibna. Včeraj imela je zadnja konferenca biti. Vsi časniki poročali so, ka je odločilen trenotek. Večina jih je trdila, da je vojska neizogibna. Glasovi iz Kišineva poročajo, ka je vsak čas ruski tabor pripravljen odmarširati jo čez Prut. Veliki knez Nikolajevič je skoro uže popolnem ozdravel. Ruska vojna je navdušena za boj. Vsa južna Rusija se mobilizira. Na novo se ima organizati 6 armadnih oddelkov. Organizirati ima se tudi vojsko „zemljakov,“ (Landwehr). A kaj dela Turčija? Tudi ona na vse kriplje organizira. A nema denarja? V vse provincije Turške prišlo je iz Carigrada povelje za Mohamedovo voljo preskrbeti denarja. Agi, begi in drugi turški provincijalni oblastniki naopako terjajo denarja iz Carigrada. Itako dalje!

Kar je najnovejše, je prevelike važnosti. „P. Lloyd“ ima poročilo, da je Salisburjev predlogo lokalnej žandarmeriji v turških vstaških provincijah delil osodbo Andrassyjeve reforme note. Dalje poroča baš ovi list, ka je jeden zastopnikov pri konferencah izjavil se:

Mi dobro vemo, da glavni dve osebi jedna sè skritimi, druga z napačnimi kartami igrati, a mi smo primorani, da na nijeden način ne zasačimo katere „in flagranti.“ Ogersk list vsakako misli na Ignatieva in Salisburyja, ter se jezi, da so vsi zastopniki jedini. Tudi iz Berlina se poroča, da se o turškem odgovoru ne da dalje diskutirati, ter da so vse velesile sklenile in napredovale, ka od celote in nerazdeljivosti reformnih točk niti za las ne odstopijo. Tu bi, ako velesilam Turška odgovori „z ne“ še ne prišlo do popolnega premora diplomatskih razmer tudi če odputjo. (Kar se samo ob sebi razumi, kajti velesile bi ne mogle na milost in nemilost prodati svoje podložnike pod turškim carstvom). Iz Belgrada pak se piše: Novosti iz Stambula izjavljajo razkršitev konferenc. Midhat-paša nedovoljuje nij edne točke od velesil predlaganih pogojev. Udje konference odpotovali so neki v Aten.

Najnovejša poročila iz Carigrada trde, ka so v diplomatskih krogih prepričanja, da mora razrušitev obravnavanj s porto slediti. Veliki vezir se je definitivno izrazil, ka je proti nekovi točkam velevlastij. Ali točke so za velesile tako važne, da te nikakor od njih ne odstopijo, Lord Salisbury da odpotuje 11. t., a Ignatiev neki uže 8. t. m.

Tudi se iz Belgrada poroča važna novost da so 2. t. m. veči oddelki Čerkezov i Bašibozukov prodrli do Njegotina. Posadka tega mesta kakor tudi oddelek stotnika Noslendičeva kozakov iz Kladove odbili so Turke po hudem boji.

Tudi Rumunija bode menda odslej odkrito proti Turčiji. V tej deželi vlada nekaj časa sem huda razburjenost proti Turkom. Na nekovo interpelacijo v rumunsej zbornici: kako se ima namreč 1. točka Midhat-paševe konstitucije tolmačiti, odgovoril je Midhat-paša osorno i grobo „kakor da so Rumunci tudi po novi ustavi podložniki Turčije.“ Celo rumunski vladni listi se kar jeze pene. „Romanul“ namreč piše: „Je-li to zahvala za to, da smo vzdržljivi i da ne podnetimo vojske, ki bi zadnje moči evropske Turčije absorbirala? Vlada mora z isto indignacijo bili napolnjena, ki celo deželo pretresa. Sè samimi izgovori ne doseže se ničesa. Naše stališče mora biti jasno. Rumunski narod more igrati nič vredno poniževalno vlogo one osebe v šaljivej igri ki, ko je dobila zaušnico, soseda uprašuje, kedó da je dobil zaušnico.“

Ves rumunski narod je torej razjaren, ker je Midhad-paša tudi direktno izjavil, ka so po novi ustavi tudi Rumunci še podložniki. Komora iz Bukarešta je jednoglasno sklenila energičen protest proti sedanjej turškej ustavi i minister Bratiano moral se je zavezati, da ne miruje preje, dokler nij „porta“ slovesno proizjavila, ka Rumunska nij več podložnica Turčije. „Omahovanje mej Petrogradom i Carigradom je torej za Rumunijo pri konci, i protiturško mišljenje je sedaj v vseh turških podonavskih provincijah.“ Tako izjavlja dunajski „Tagblatt“.

Po vseh teh indicijah se je torej situacija nakrat silno premenila. Dunajski „Fremdenblatt“ poje slavospjev Ignatievu, da je on tako vse vredil, ka se vse proti Turčiji obrača. Naj še torej zanaprej Židje, Ogri i Nemconi zabavljajo na Ruse, morejo še slednjič tudi kaj izkupiti. Uže to mora jih sram biti, ka

so se v koncu starega leta, kot figura kaže temeljito blamirali. Dober jim tek še na dalje!

Domače stvari.

— (Poskušeni samoumor.) Od Brežine se nam 5. januarja piše: Denes zjutraj vzdignili so iz koupeja III. razreda pri poštnem vlaklu št. 5 popotnika, kateri se je s pištolo v sence vstreliti hotel, a svoj namen ne dosege, pač se teško ranil, kajti krogla je glavo nad sencem zadela in v vrhu glave obtičala. Prepričavši se, da nij dobro zadel, hotel je v drugič streliti, a neki sopotnik, opozorjen po prvem strelu, izvil mu je iz rok samokres. Nesrečež imel je vozni listek Trst-Logatec, in kmalo se je njegova osoba konstatirala — on je idrijski okrajni sodnik Vencovski. Pri nas je dobil le najpotrebnejšo pomoč, ker zdravnik manjka, zatorej so ga precej po železnici v tržaško bolnico odpeljali. Krv je mož dosti izgubil in se dvomi, da okreva. Nagib samoumora morda se menda obupne finačne razmere.

— (Pod kolesi) žage, ki stoji blizu vhoda postojnske jame, našla je žena necega žagarja strašno smrt. Po noči je čula namesto moza, da bi nekaj uric spal, pri vrteči se žagi, šla v spodnji del blizu kolesa po treske ali ka-li, kolo jo je prijelo in vihtelo okrog in vedno okrog soboj, da je umrla. Ker je z nogami bila ob zgornje deske, zaslišal je ta ropot njen sinko, zbudil očeta, a ta je ženo uže mrtvo našel.

— (Iz Podgorja) se nam piše 5. t. m. Od 22. preteklega meseca je zaključen ves promet na Istrsko-državnej železnici. Neugodno vreme, katero smo imeli pred praznici, povzročilo je, da se je pri hektometru 321 mej Rakitovcem in Počokajem (Buzetom) porušila želez. proga do 150 metrov daljine. — Rano oni dan revidira železniški čuvaj pred vlakom prihodom progo; ko pride k omenjenemu hektometru, vidi mesto tira pred sabo zijati propad, a šine in pragi viseli so v zraku. Strahovito nesrečo odvrnil je čuvaj, kajti ko ne bi bil revidiral proge, prilomastil bi bil vlak do tija, ter gotovo zvrnil se v globino. K sreči raportiral je prej nezgoda, da je obstal vlak pri nas. — Svet tam neznansko visi, da ne bi bilo moč takoj vstaviti hlapona. Po vrhu se še blizu tam nahaja tako dolga zarezna mej skalami, ki dela precejšen ovinek, da nikakor nij moč od daleč videti na kraj nesreče; izgubljeno bi tedaj bilo vse. Promet je zdaj takov, da iz Divače do hektometra 321. vozi vlak; onda izstopijo potniki, a pratež, brza tovornina in poštno blago preide, oziroma se prenese v vlak, ki prišedši iz Pulja čaka onostran globeli. Tovorninski promet pak je do cela sistiran. — Na kraji, kder se je vdrlo, je svet krhak in vlažen; treba tedaj preložiti progo. V to svrho jeli so tik prejšnje proge streljati skale, kder hote staviti novi tir. Dela se noč in dan nepretrgoma. — Pa je tudi vrag zraven! Ko delavci včeraj izpalijo podkop (mino), prileti enemu kos skale v nogo, da mu jo vlomi, a drugega rani na glavi. — Promet bode jedva v 14 dneh popolno redno otvorjen.

— (Slovensko gledališče.) Pustni čas je pričelo dramatično društvo z reprizo uže večkrat predstavljene igre „Denes bomo tiči“ (Nestroyev „einen jux will er sich machen“). Gledališče je bilo nedelji primerno polno in predstava sama nas je zadovoljila. Gospoda

Kajzel (Matijček) in Šušteršič (Bobek) poskušala sta izbujati kolikor mogoče smeja pri občinstvu in posrečilo se jima je deloma prav vro. Gospod Kocelj (Melhijor) je bil „klasičen“ kakor v lanskem letu, samo parkrat je malo „indiskretno“ pretiral; pa pri burki je mnogo odpustljivo, kar drugod ne najde milosti. Ker je igra sama ob sebi prav lahka, in ker smo uže mnogokrat govorili o njej in o predstavah posameznih nalog, odpuščalo se nam bode gotovo, da ne govorimo o drugih naših umetnikih. Samo o enem slučaju naj nam bode beseda dovoljena. Gospod Šušteršič je „bona mente“ poskusil zapeti kuplet „o zlobnem kritiku“, pa njegov nedolžni apel na občinstvo ostal je brez pričakovanega utisa; po vrhu zgodilo se mu je, kakor uže pred par leti nekemu sto procentov boljšemu igralcu, nego je g. Šušteršič; bil je od našega sicer tako hvaležnega občinstva izsikan. Mi nijsmo tako hudobni, da bi stavili to sikanje tudi deloma na račun g. Šušteršičevega igranja, temuč jemljemo po vsem pravu to izjavo celega inteligentnega občinstva kot opravičenje svoje vedno objektivne kritike. Da nemški listi zavijajo po svoje naše besede, tega mi nijsmo krivi; poštene smo vedno toliko, da zarad teh zavijač lastnih neprilicnostij ne bodemo zakrivali. Sicer pak bi mogli o nemškem gledališču tudi mnoge govoriti, ko bi se nam vredno dozdevalo za naše namene. Moralična klobuta pa, ki jo je prejel g. Šušteršič, in ki mu je za vsak takov arogantni in posebno njemu ne pristujoči poskus gotova, nam je porok, da nas naše inteligentno občinstvo popolno opravičuje, in zato bodemo tudi v prihodnje za slabo igranje imeli — slabo besedo.

Tujci.

6. januarja:

Pri **Majši**: Galovec iz Zagorja. — Tentler iz Postojne. — Goli iz Idrije. — Schreiner iz Grada. — Dr. Pogačnik iz Dunaja. — Lanzinger iz Šmarja. — Miklec iz Gorenjskega. — Just iz Dunaja. — Jung iz Grada. Pri **Slonu**: Meier iz Celovca. — Gruber iz Dumaja. — Friedman iz Brna. — Löhner iz Trsta. — Zupanec iz Rajhenburga. — Kunaj iz Št. Petra. Pri **Zamorci**: Svetovič iz Zagreba.

Dunajska borza 8. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61 gld.	25 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	25
1860 drž. posojilo	111	20
Akcije narodne banke	812	—
Kreditne akcije	140	60
London	125	25
Napol.	10	—
C. k. cekini	5	97
Srebro	114	60

Natečaj.

Vrhnjski cestni odbor bode najel tri okrajne cestarje z mesečno plačo po 15 geld. Kdor želi to službo dobiti, naj se oglasi pisмено pri podpisaneu prvomestniku. Prošnji naj se priloži od soseske potrjeno spričalo brezmadežnega obnašanja, rojstveni list, in ako je prosilec služil v c. kr. armadi, tudi izpustni list (Abschied).

(1—3)

Karel Galle.

Učiteljska služba.

Na četirirazredni ljudski šoli v Št. Lenardu v Slov. goricah se ima popolniti učiteljska služba III. plačnega reda s prostim stanovanjem.

Prosilci za-njo naj svoje primerno instruirane prošnje predpisanim službenim potom vložé na krajni šolski svet Št. Lenard v Slov. goricah. (2—3)

Okrajni šolski svet Št. Lenard,
29. decembra 1876.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

Revalescière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicne in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i nadubo, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shušanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenes in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svētnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlesmart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih i čutničnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalescière pričel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalescière popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno hrano, kot najboljši pripomček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner.

slušatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Napoli, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalescière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalescière zasluži največje hvalvo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in popojnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšnji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanji v prsih.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V piehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalescière-Biscuiton v pušicah in Revalescière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld. 50 kr., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gld. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerjskih trgovcih; tudi razpošiljava onajaka lista na vse kraje po poštinih ukaznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Fahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnoacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. 64

Lepa vila

s hlevi, na tržaški cesti, krasno ležeča, blizu fabrike za tobak, se po ceni prodaje.

Natančneje poroča o tem administracija tega lista. (416—3)

Elikzir iz Kine i Koke,

najboljši do sedaj znani *želodčni liker*. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Dobiva se jedino le pri (53—33)

Gabriel Piccoli,

lekarju, na dunajski cesti v Ljubljani.